

УДК 330:322

Нечипорук Оксана Василівна

старший викладач кафедри менеджменту та бізнесу

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Нечипорук Оксана Васильевна

старший преподаватель кафедры менеджмента и бизнеса

Харьковский национальный экономический университет имени Семена Кузнеця

Nechyporuk Oksana

Senior Lecturer of the Department of Management and Business

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

**ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ АКТИВІЗАЦІЇ
ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УКРАИНЫ:
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМЫ И ВОЗМОЖНОСТИ
ЕЕ АКТИВИЗАЦИИ
INVESTMENT ACTIVITY OF UKRAINE: CURRENT STATE,
PROBLEMS AND POSSIBILITIES OF ITS ACTIVATION**

***Анотація.** У статті досліджено стан інвестиційної діяльності України. На основі офіційних даних Державної служби статистики України та Міністерства економічного розвитку та торгівлі України проаналізовано сучасний стан інвестиційної політики в Україні, зокрема обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні, також розглянуто динаміку валового нагромадження основного капіталу (ВНОК). Розглянуто найбільш розвинені сфери економічної діяльності, куди спрямовуються основні інвестиції. Також розглянуто та проаналізовано основні причини зменшення прямих іноземних інвестицій в Україну.*

Проаналізовано обсяги освоєння капітальних інвестицій. Джерелами фінансування капітальних інвестицій в основному залишалися власні кошти підприємств та бюджетні ресурси. Показано динаміку капітальних інвестицій за джерелами фінансування. Розглянуто та проаналізовано інвестиції в основний капітал за видами економічної діяльності. За результатами річного звіту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України кризова ситуація, яку спричинила пандемія COVID-19, суттєво вплинула на інвестиційну діяльність в Україні та у світі. Визначено наслідки впливу певних факторів на динаміку капітальних інвестицій, зокрема скорочення притоку іноземних інвестицій, скорочення обсягів виданих нових кредитів, погіршення фінансових результатів підприємств. Падіння обсягу освоєних капітальних інвестицій мало місце практично у всіх видах економічної діяльності. Проаналізувавши стан інвестиційної діяльності України, було визначено, що за останні роки в Україні суттєво знизилась темп росту інвестиційної діяльності. Основними причинами скорочення обсягів інвестування можна назвати: законодавчі, правові, грошово-кредитні, податкові, страхові та інші фактори економіки, на які вплинули несприятлива фінансова ситуація в світі та пандемія COVID-19. Для активізації інвестиційної діяльності та залучення іноземних інвестицій, а також внутрішнього інвестування необхідно впроваджувати заходи, які змогли б підвищити інвестиційну привабливість галузей, регіонів та держави в цілому.

Ключові слова: *інвестиційна діяльність, інвестиційна політика, сучасний стан, проблеми.*

Анотація. *В статье исследовано состояние инвестиционной деятельности Украины. На основе официальных данных Государственной службы статистики Украины и Министерства экономического развития*

и торговли Украины проанализировано современное состояние инвестиционной политики в Украине, в том числе объем прямых иностранных инвестиций в Украину, также рассмотрена динамика валового накопления основного капитала (ВНОК). Рассмотрены наиболее развитые сферы экономической деятельности, куда направляются основные инвестиции. Также рассмотрены и проанализированы основные причины уменьшения прямых иностранных инвестиций в Украину.

Проанализированы объемы освоения капитальных инвестиций. Источниками финансирования капитальных инвестиций в основном оставались собственные средства предприятий и бюджетные ресурсы. Показана динамика капитальных инвестиций по источникам финансирования. Рассмотрены и проанализированы инвестиции в основной капитал по видам экономической деятельности. По результатам годового отчета Министерства развития экономики, торговли и сельского хозяйства Украины кризисная ситуация, которую вызвала пандемия COVID-19, существенно повлияла на инвестиционную деятельность в Украине и в мире. Определены последствия влияния определенных факторов на динамику капитальных инвестиций, в том числе сокращение притока иностранных инвестиций, сокращение объемов выданных новых кредитов, ухудшение финансовых результатов предприятий. Падение объема освоенных капитальных инвестиций имело место практически во всех видах экономической деятельности. Проанализировав состояние инвестиционной деятельности Украины, было определено, что за последние годы в Украине существенно снизились темпы роста инвестиционной деятельности. Основными причинами сокращения объемов инвестирования можно назвать: законодательные, правовые, денежно-кредитные, налоговые, страховые и другие факторы экономики, на которые повлияли неблагоприятная финансовая ситуация в мире и пандемия COVID-19. Для активизации инвестиционной

деятельности и привлечения иностранных инвестиций, а также внутреннего инвестирования необходимо внедрять мероприятия, которые смогли бы повысить инвестиционную привлекательность отраслей, регионов и государства в целом.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, инвестиционная политика, современное состояние, проблемы.

Summary. *The article examines the state of investment activity in Ukraine. Based on the official data of the State Statistics Service of Ukraine and the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine, the current state of investment policy in Ukraine, in particular the volume of foreign direct investment in Ukraine, is analyzed, and the dynamics of gross fixed capital formation. The most developed spheres of economic activity, where the main investments are directed, are considered. The main reasons for the decrease in foreign direct investment in Ukraine are also considered and analyzed.*

The volumes of capital investment development are analyzed. The sources of financing of capital investments remained mainly own funds of enterprises and budgetary resources. The dynamics of capital investments by sources of financing is shown. Fixed capital investments by types of economic activity are considered and analyzed. According to the annual report of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine, the crisis caused by the COVID-19 pandemic has significantly affected investment activities in Ukraine and in the world. The consequences of the influence of certain factors on the dynamics of capital investments, in particular, the reduction of foreign investment inflows, the reduction of new loans, the deterioration of financial results of enterprises are determined. The decline in the volume of capital investment has taken place in almost all types of economic activity. After analyzing the state of investment activity in Ukraine, it was determined that in recent years in Ukraine the growth rate of investment activity has significantly

decreased. The main reasons for the reduction in investment are: legislative, legal, monetary, tax, insurance and other economic factors affected by the unfavorable financial situation in the world and the COVID-19 pandemic. In order to intensify investment activities and attract foreign investment, as well as domestic investment, it is necessary to implement measures that could increase the investment attractiveness of industries, regions and the state as a whole.

Key words: *investment activity, investment policy, current state, problems.*

Постановка проблеми. Економічний розвиток держави неможливий без цільового та ефективного вливання фінансових інвестицій. В Україні інвестиційний ринок погано розвинений. Певні сфери інвестиційного ринку, зокрема закордонні інвестиції, знаходяться на дуже низькому рівні порівняно з загальним станом економіки в державі. Отже сучасний стан інвестиційної політики держави, а також шляхи їх залучення інвестицій, зокрема з-за кордону, є досить актуальним питанням для розгляду, оскільки дослідження у даній сфері сприятимуть активізації державних перетворень у сфері інвестицій та стійкому розвитку економіки в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний стан та проблеми інвестиційної діяльності, а також залучення інвестиційного капіталу в економіку державки досліджували вітчизняні та зарубіжні учені, зокрема Ю. Радіонов [1], З. Романчук [4], А. Грушевицька [5], О. Цанько [6], Т. Олешко [7], Р. Попельнюхов [8], Н. Фатюха [9] та інші. Проте, питання інвестиційної політики, джерел фінансування, а також можливості активізації інвестиційної діяльності в Україні потребують постійного дослідження проблем залучення інвестицій в державу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Аналіз різнобічних наукових праць. Дослідження сучасного стану інвестиційної політики України. Визначення існуючих проблем інвестиційної політики

та визначення основних шляхів активізації інвестиційної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Для становлення та розвитку сучасної економіки необхідною передумовою є підвищення активності інвесторів, активізація в країні інвестиційної діяльності, а також залучення та ефективне використання інвестицій. Оскільки без реалізації певних інвестиційних проектів неможливий ефективний розвиток суб'єктів господарювання та економіки країни в цілому. Завдяки інвестиційній діяльності можуть відбутись вагомі зміни в економіці, підвищення соціально-економічного розвитку країни та створення конкурентоздатної економіки світового масштабу. Конкурентні позиції країни на світовому ринку визначають саме інвестиції, які формують виробничий потенціал. Зростання національного доходу також пов'язано з реалізацією інвестицій. Отже, сучасний стан інвестиційної політики України та шляхи залучення інвестицій, зокрема іноземних, є досить актуальним питанням для дослідження, оскільки сприятиме розвитку економіки держави.

Одним з вагомих факторів суспільного розвитку є інвестиційна діяльність, оскільки вона забезпечує відтворення робочої сили, оновлення основних фондів виробничої та невиробничої сфер, а також весь відтворювальний процес в економіці. Інтенсивність та ефективність інвестиційної діяльності – запорука сталого економічного розвитку [1].

Для сталого економічного розвитку країни та забезпечення процесу відтворювання необхідно постійне зростання інвестицій.

Аналіз сучасного стану інвестиційної політики в Україні доцільно проводити використовуючи показники, які характеризують інвестиційну діяльність. Зокрема, такий показник, як обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку держави (рис. 1).

Рис. 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні за період 2010-2019 рр., млрд. дол. США

Джерело: сформовано автором на основі офіційних даних Державної служби статистики України та Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [2; 3, проаналізовано автором станом на 27.01.2021 р.]*

*Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, за 2014–I півріччя 2019рр.– також без частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Проаналізувавши рис. 1 можна зробити висновки, що обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України в період з 2010 року по 2014 рік стабільно зростає. Найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій зафіксовано у 2014 р., а саме 53,7 млрд. дол. США, що 2 млрд. доларів США більше порівняно з попереднім роком. Проте з 2015 року спостерігається значне скорочення та коливання прямих іноземних інвестицій.

Для аналізу інвестиційної діяльності слід розглянути таку складову як валове нагромадження основного капіталу (ВНОК) (рис. 2).

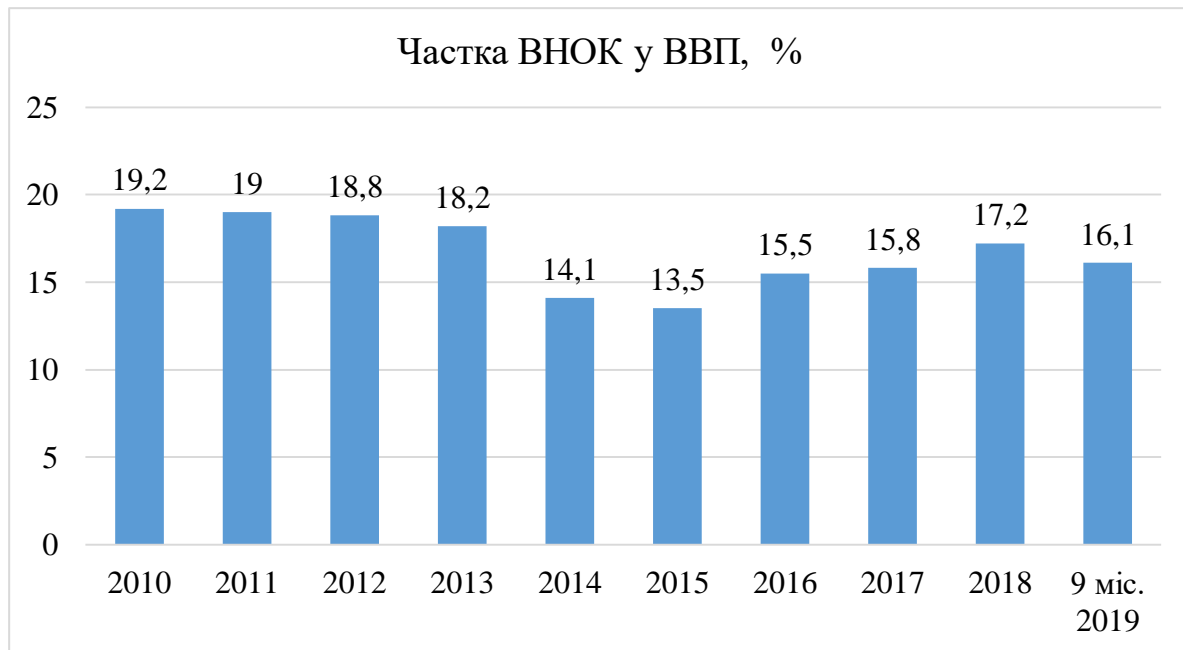

Рис. 2. Динаміка ВНОК за 2010-2019 рр.

Джерело: сформовано автором на основі офіційних даних Державної служби статистики України та Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [2; 3]

Під валовим нагромадженням слід розуміти вкладення коштів у матеріальні та нематеріальні активи (фонди) з метою виробництва товарів, надання ринкових і неринкових послуг, створення доходу [4, с. 64]. Валове нагромадження може здійснюватися в певних межах на рівні 20-25% ВВП. При нормі нагромадження, нижчій за 10% ВВП, економічний розвиток держави практично відсутній. Для умов України інноваційна модель є реальною за норми нагромадження, не меншою від 25-30% ВВП. Хоча деякі країни (наприклад Китай) мають більш високу норму нагромадження [4, с. 64].

Спад обсягів ВВП можна прослідкувати після кризи 2008 р. та у зв'язку з воєнними діями на Сході України з 2014 року.

Тенденція зниження показника з 19,2 % 2010 року до 13,5% 2015 року, що знижує фінансовий потенціал для майбутніх капітальних вкладень та не сприяє економічному зростанню суспільства. З 2016 р. по 2018 р. можна спостерігати не суттєвий, проте підйом рівня валового

нагромадження в структурі ВВП. А у 2019 – 2020 рр. знову спостерігається зниження рівня ВНОК. Причинами погіршення економічної ситуації в Україні можна назвати політичну та економічну нестабільність, військові дії на Сході України, кризова ситуація у всіх сферах діяльності через карантинні обмеження у зв'язку з пандемією COVID-19 та інше. Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами освоєння капітальних інвестицій, у 2019 році залишаються: промисловість, будівництво, сільське, лісове та рибне господарство, інформація та телекомунікації, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, операції з нерухомим майном.

Якщо розглядати причини зменшення прямих іноземних інвестицій в Україну, то серед основних слід зазначити такі, як нестабільність країни в економічній та політичній сферах, зокрема через антитерористичні дії на Сході, а також неможливість подолати корупцію та відсутність належних реформ.

Більшість інвестицій в Україні здійснюється в капітальній формі, отже слід проаналізувати, як змінився обсяг капітальних інвестицій в Україні протягом 10 років (рис. 3).

Розглянемо більш детально останні два роки (2019 та 2020рр). Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у І півріччі 2019 року освоєно 73,3 відсотка капіталовкладень.

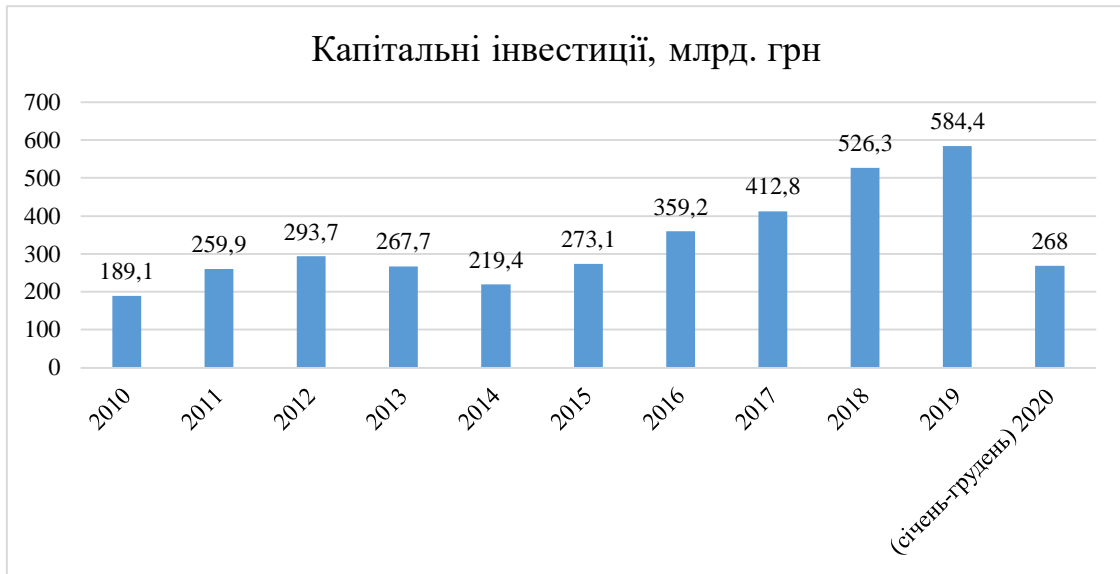

Рис. 3. Капітальні інвестиції за період 2010 – (січень грудень) 2020рр., млрд. грн.

Джерело: сформовано автором на основі офіційних даних Державної служби статистики України та Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [2; 3]

2019 рік став четвертим роком поспіль зростання освоєних капітальних інвестицій. За рік зростання становило 15,5 % (на 16,4% – у 2018 році та на 22,1 – у 2017 році), з тенденцією до прискорення у III – IV кварталах.

У 2019 році змінились драйвери інвестицій - на перші ролі вийшли промисловість і будівництво. Так, капітальні інвестиції в промисловості зросли на рекордні за останні роки 35%. Значна частина підприємств як добувної, так і переробної промисловості наразі знаходиться у процесі модернізації [2].

Джерелами фінансування капітальних інвестицій в основному залишалися власні кошти підприємств та бюджетні ресурси. За підсумком 2019 року освоєні капінвестиції зросли на 65 % порівняно з рівнем 2010 року.

Відповідно у січні-вересні 2020 року падіння освоєних капітальних інвестицій склало 35,4% і було найбільшим за період з 2010 року [2].

Падіння обсягу освоєних капітальних інвестицій має місце практично у всіх ВЕД. Найбільше скорочення освоєних капітальних

інвестицій продемонстрували галузі, орієнтовані на обслуговування населення, що потрапили до переліку обмеження діяльності в умовах карантину (авіаційний транспорт, мистецтво, спорт, розваги та відпочинок, діяльність із забезпечення стравами та напоями). Хоча, варто зазначити, що умови пристосування до карантину та дистанційної роботи та, відповідно, стимулювання попиту на окремі товари та послуги обумовили зростання інвестицій, зокрема в такі галузі, як поштова та кур'єрська діяльність та виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів на фоні впровадження заходів по боротьбі з COVID-19. Проте, незважаючи на суттєві темпи нарощування капітальних інвестицій цими галузями, їх позитивний внесок у загальний обсяг освоєних капітальних інвестицій був незначним через малі частки у загальній структурі [2].

Власні кошти підприємств залишалися основним джерелом капітальних інвестицій.

Динаміка капітальних інвестицій за джерелами фінансування за 2010-2019рр. представлена в табл. 1.

В економіці України основним джерелом фінансування інвестицій в основний капітал все ж таки залишаються власні кошти підприємств та організацій. На протязі декількох років частка їх у загальній структурі становила 50-65 %. І це не викликає здивування, оскільки суб'єкти господарювання є рушійною силою інвестування у власний бізнес і національне господарство загалом та основною ланкою будь-якої економіки.

Ще одним джерелом фінансового забезпечення інвестиційної діяльності є кошти іноземних інвесторів. В Україні існує проблема залучення в національну економіку фінансових ресурсів з інших країн. Частка іноземних інвестицій в загальній структурі протягом багатьох років була досить незначною, і складала 3-5%.

Проаналізувавши капітальні інвестиції за видами економічної діяльності можна відмітити, що в Україні після кризи 2008 року була тенденція зниження темпів приросту капітальних інвестицій в основний капітал у всіх галузях, що звісно відображалось негативно на економічному стані України. В 2014 році показники були найменшими в порівнянні з іншими роками. Причиною цього стали воєнні події на Сході країни. З 2015 до 2018 року спостерігається тенденція збільшення темпів приросту капітальних інвестицій у всіх галузях економіки. Проте вже у 2019 році у зв'язку з пандемією COVID-19 показники знову почали падати.

Інвестиційна пауза стала однією з ключових особливостей прояву коронакризи. Через понесені суб'єктами економічної діяльності втрати та вичікувальну позицію інвесторів в умовах загальної невизначеності та мінливості ситуації, суттєве падіння інвестиційної діяльності спостерігається протягом усього 2020 року приблизно на однаковому рівні – 34-36% [2].

За результатами річного звіту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України кризова ситуація, яку спричинила пандемія COVID-19, суттєво вплинула на інвестиційну діяльність в Україні та у світі.

Вітчизняні інвестори зробили паузу в інвестиційній діяльності через обмежувальні карантинні заходи і як наслідок втрату фінансових ресурсів, а також через несприятливу зовнішню кон'юнктуру та низький попит. Іноземні інвестори також призупинили свою діяльність через пандемію, загальну невизначеність відносно тривалості та поширення захворюваності, термінів обмежувальних карантинних заходів. Отже, іноземні інвестори вирішили дочекатись покращення ситуації. Також серед стримуючих факторів можна виділити обмеження зовнішньо-торговельної діяльності та погіршення ділових очікувань.

Динаміка капітальних інвестицій за джерелами фінансування за 2010-2019 роки

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Усього, млн.грн.	180575,5	241286,0	273256,0	249873,4	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5	578726,4	623978,9
у.т.ч. за рахунок										
коштів державного бюджету	10223,3	17376,7	16288,3	6174,9	2738,7	6919,5	9264,1	15295,2	22814,1	30834,5
коштів місцевих бюджетів	5730,8	7746,9	8555,7	6796,8	5918,2	14260,0	26817,1	41565,5	50355,5	56480,0
власних коштів підприємств та організацій	111371,0	147569,6	171176,6	165786,7	154629,5	184351,3	248769,4	310061,7	409585,5	408275,7
кредитів банків та інших позик	22888,1	36651,9	39724,7	34734,7	21739,3	20740,1	27106,0	29588,9	44825,4	67232,6
коштів інвесторів-нерезидентів	3723,9	5038,9	4904,3	4271,3	5639,8	8185,4	9831,4	6206,4	1795,5	4663,9
коштів населення на будівництво житла	18885,9	17589,2	22575,5	24072,3	22064,2	31985,4	29932,6	32802,5	34645,7	32422,0
інших джерел фінансування	7752,5	9312,8	10030,9	8036,7	6690,2	6674,7	7495,5	12841,3	14704,7	24070,2

* без урахування інвестицій у тимчасово окупованих територіях: Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, за 2014 – 2019рр.– також без частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях

Джерело: сформовано автором на основі офіційних даних Державної служби статистики України [3]

Падіння обсягу освоєних капітальних інвестицій мало місце практично у всіх видах економічної діяльності.

Такі ВЕД як добувна промисловість і розроблення кар'єрів, сільське, лісове та рибне господарство, будівництво, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря та металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування сформували половину негативного внеску у скорочення обсягу освоєних капітальних інвестицій.

ВЕД, які знизили інвестиційну діяльність, та показали найбільше зниження обсягу освоєних капітальних інвестицій [3]: авіаційний транспорт, мистецтво, спорт, розваги та відпочинок, Так, більшість підприємств цих галузей (заклади громадського харчування, розважальні заклади, спортивні центри) довгий період не працювали взагалі (особливо у II кварталі 2020 року), проведення розважальних, мистецьких та спортивних заходів було відмінено, або перенесено.

ВЕД, в яких спостерігалось зростання обсягу освоєних капітальних інвестицій: фармацевтична галузь, поштова та кур'єрська діяльність, телекомунікація (електрозв'язок) зокрема телефон та Інтернет.

Для активізації інвестиційної діяльності та залучення іноземних інвестицій, а також внутрішнього інвестування необхідно впроваджувати заходи, які змогли б підвищити інвестиційну привабливість галузей, регіонів та держави в цілому. Беручи до уваги досвід зарубіжних країн щодо інвестиційної політики, потрібно розробити комплексну програму заходів із залучення інвестицій, яка передбачає стабільну законодавчу базу; зміни в податковій політиці: спрощення системи оподаткування; зниження податкового тиску на інвесторів, забезпечення достатнього фінансування пріоритетних галузей економіки України, підтримку держави щодо реструктуризації об'єктів господарювання, це дозволить підвищити їх інвестиційний потенціал; розвиток та становлення

стабільного фондового ринку, створення сприятливих умов для залучення інвестицій; безпека інвесторів та їх інвестицій, формування системи страхування інвестиційних ризиків.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проаналізувавши стан інвестиційної діяльності та інвестиційної політики України, можна стверджувати, що за останні роки в Україні суттєво знизились темпи росту інвестиційної діяльності. Основними причинами скорочення обсягів інвестування можна назвати: законодавчі, правові, грошово-кредитні, податкові, страхові та інші фактори економіки, на які вплинули: несприятлива фінансова ситуація в світі, воєнні події на Сході України, пандемія COVID-19, тривалий локдаун та карантинні обмеження протягом тривалого терміну. В даній ситуації необхідна цілеспрямована державна інвестиційна політика, яка сприятиме зміцненню позицій держави, накопиченню інвестиційних ресурсів в Україні та ефективності їх використання.

Література

1. Радіонов Ю. Д. Проблеми реалізації бюджетних інвестицій / Ю. Д. Радіонов // Економіка України. 2015. №2 (639). С. 48–59.
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Романчук З. З. Фінансове регулювання інвестиційної діяльності в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Романчук Зоряна Зіновіївна ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2017. 20, [1] с. : рис.

5. Грушевицька А. Б. Проблеми інвестування в основний капітал економіки України / А. Б. Грушевицька, Ю. О. Гернего // Вісник Хмельницького національного університету. 2008. №4, Т. 2. С. 82–85.
6. Цанько О. О. Теоретичні основи формування інвестиційної політики: регіональний аспект / О. О. Цанько // Ефективність державного управління. 2016. Вип. 1-2 (2). С. 92-99.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2016_1-2%282%29__13
7. Олешко Т.І. Особливості залучення іноземних інвестицій в економіку України URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2019/6.pdf
8. Попельнюхов Р. В. Інвестиційна привабливість економіки України (інвестиційний клімат) / Р. В. Попельнюхов // Інвестиції: практика та досвід. 2009. № 21. С. 24-28.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2009_21_7
9. Фатюха Н. Г. Стан і перспективи залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України / Н. Г. Фатюха, Я. Ю. Дем'яненко // Сталий розвиток економіки. 2014. № 3. С. 54-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2014_3_11

References

1. 1. Radionov Ju. D. Problemy realizacii bjudzhetnykh investycij / Ju. D. Radionov // *Ekonomika Ukrainy*. 2015. №2 (639). S. 48–59.
2. *Oficijnyj sajt Ministerstva ekonomichnogho rozvytku ta torghivli Ukrainy*. URL: <http://www.me.gov.ua>
3. *Oficijnyj sajt Derzhavnoji sluzhby statystyky Ukrainy* URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Romanchuk Z. Z. Finansove rehuljuvannja investycijnoji dijajnosti v Ukraini [Tekst] : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08 / Romanchuk Zorjana Zinovijivna ; Ljviv. nac. un-t im. Ivana Franka. Ljviv, 2017. 20, [1] s. : rys.

5. Ghrushevcjka A. B. Problemy investuvannja v osnovnyj kapital ekonomiky Ukrainy / A. B. Ghrushevcjka, Ju. O. Ghernegho // Visnyk Khmeljnjcjkogho nacionaljnogho universytetu. 2008. №4, T. 2. S. 82–85.
6. Canjko O. O. Teoretychni osnovy formuvannja investycijnoji polityky: rehionalnyj aspekt / O. O. Canjko // Efektyvnistj derzhavnogho upravlinnja. 2016. Vyp. 1-2 (2). S. 92-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2016_1-2%282%29__13
7. Oleshko T.I. Osoblyvosti zaluchennja inozemnykh investycij v ekonomiku Ukrainy. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/6.pdf
8. Popeljnjukhov R. V. Investycijna pryvablyvistj ekonomiky Ukrainy (investycijnyj klimat) / R. V. Popeljnjukhov // Investyciji: praktyka ta dosvid. 2009. # 21. S. 24-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2009_21_7
9. Fatjukha N. Gh. Stan i perspektyvy zaluchennja prjamykh inozemnykh investycij v ekonomiku Ukrainy / N. Gh. Fatjukha, Ja. Ju. Dem'janenko // Stalyj rozvytok ekonomiky. 2014. № 3. S. 54-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2014_3_11